בְּשַׁיָּרָא (יט) וְאֵינוֹ מוֹצֵא מְגִלָּה לְהוֹלִיךְ עִמּוֹ, (כ) * יִקְרָאֶנָּה (מ) בִּי״ג אוֹ בִּי״ב אוֹ בִּי״א, בְּלֹא בְּרָכָה, וְאִם אִי אֶפְשָׁר לְהַמְתִּין עַד יָמִים הַלָּלוּ, ציֵשׁ אוֹמְרִים שֶׁקּוֹרֵא (כא) אֲפִלּוּ מִתְּחִלַּת הַחֹדֶשׁ. הַגָּהּ: וְהָכִי נָהוּג. וּמֵיהוּ אִם נִזְדַּמֵּן לוֹ אַחַר כָּךְ מְגִלָּה, (כב) חוֹזֵר וְקוֹרֵא אוֹתָהּ (ט) בְּיוֹם י״ד, אֲפִלּוּ קָרָאהּ תְּחִלָּה בְּיוֹם י״ג מִכָּל מָקוֹם קָרֵא אוֹתָהּ שֶׁלֹּא בִּזְמַנָּהּ (כל בו (סי׳ מה) ובית יוסף (ד״ה שדרו)): ח קבֶּן עִיר שֶׁהָיָה בִּסְפִינָה אוֹ בַּדֶּרֶךְ וְלֹא הָיָה בְּיָדוֹ מְגִלָּה, וְאַחַר כָּךְ נִזְדַּמְּנָה לוֹ בְּט״ו, (כג) קוֹרֵא אוֹתָהּ (י) בְּט״ו:

תרפט שֶׁהַכֹּל חַיָּבִים בִּקְרִיאַת מְגִלָּה. וּבוֹ ו׳ סְעִיפִים:

א אהַכֹּל חַיָּבִים בִּקְרִיאָתָהּ, אֲנָשִׁים (פ) [א] (א) * וְנָשִׁים וְגֵרִים * וַעֲבָדִים (ב) מְשֻׁחְרָרִים, בוּמְחַנְּכִים (ג) * אֶת הַקְּטַנִּים לִקְרוֹתָהּ: **ב** גאֶחָד הַקּוֹרֵא וְאֶחָד הַשּׁוֹמֵעַ מִן הַקּוֹרֵא, (ד) יָצָא יְדֵי חוֹבָתוֹ, וְהוּא שֶׁיִּשְׁמַע מִפִּי מִי שֶׁהוּא חַיָּב בִּקְרִיאָתָהּ. לְפִיכָךְ אִם הָיָה הַקּוֹרֵא (ה) * דחֵרֵשׁ (ו) אוֹ הקָטָן אוֹ שׁוֹטֶה,

ה שָׁם וּכְתָבָא קַמָּא, אֲבָל נָשִׁים מוֹצִיאוֹת לַאֲנָשִׁים, טוּר בְּשֵׁם רַשׁ״י בְּרֵישׁ עֲרָכִין (ג. ד״ה לאתויי).

צ הַגָּהוֹת אֲשֵׁרִי (פ״א סי׳ א) בְּשֵׁם אוֹר זָרוּעַ (ח״ב סי׳ שסז) וְכֵן אִיתָא בִּירוּשַׁלְמִי (פ״א ה״א). ק שִׁבְּלֵי הַלֶּקֶט (סי׳ קצה) וְעַל פִּי הַיְרוּשַׁלְמִי (שם).

א בְּרֵישָׁא בְּרֵישׁ עֲרָכִין ב׳ (ע״ב). ב רַמַ״ם בְּפֶרֶק א׳ (ה״א). ג מִשְׁנָה י״ט (ע״ב). ד שָׁם, וּכְדַעַת הַיְרֵ״ף (ו׳) וְרא״ש (פרק ב סי׳ ז) וְכֵן הוּא בְּקֶצֶת נֻסְחָאוֹת סִפְרֵי רַמַ״ם (שם ה״ב) וְעַיֵּן בְּכֶסֶף מִשְׁנָה שָׁם וּבֵית יוֹסֵף.

בְּאֵר הֵיטֵב

דִּבְט״ו לְאַדָּר מַפְטִירִין גַּם כֵּן פְּקֻדָּתִי, עַיֵּן שָׁם: **ז** בִּי״ג. בְּקִבּוּץ עֲשָׂרָה דְּשֶׁלֹּא בִּזְמַנָּהּ בְּעֵי עֲשָׂרָה. וּבְהַגָּהוֹת אֲשֵׁרִי (פ״א סי׳ ו) מְסֻפָּק אִי סַגִּי בִּקְטַנִּים. מְעֻגְלֵי צָדָק: (ט) בְּיוֹם י״ד. בִּבְרָכָה, עַיֵּן לְבוּשׁ (ס״ח): **ח** בְּט״ו. בְּלֹא בְּרָכָה. בֵּית יוֹסֵף (ד״ה שדרו), שִׁבְּלֵי לֶקֶט (סי׳ קצה):

שַׁעֲרֵי תְּשׁוּבָה

א [א] **וְנָשִׁים.** עַיֵּן בְּאֵר הֵיטֵב. וְעַיֵּן בְּמַחֲזִיק בְּרָכָה (סק״ד) שֶׁיֵּשׁ נוֹהֲגִים לוֹמַר לְאִשָּׁה שֶׁתְּבָרֵךְ הַבְּרָכָה וְאַחַר כָּךְ יִקְרָא לָהּ לְהוֹצִיאָהּ, וְאֵין לַעֲשׂוֹת כֵּן אֶלָּא הַקּוֹרֵא יְבָרֵךְ, עַיֵּן שָׁם:

מִשְׁנָה בְּרוּרָה

וּמַתִּירִין: **ז** (יט) **וְאֵינוֹ מוֹצֵא מְגִלָּה וְכוּ׳.** דְּאִם הָיָה מוֹצֵא, (לג) מְחַיָּב לִקְחָהּ וְלִקְרוֹת בִּי״ד: **(כ) יִקְרָאֶנָּה בִּי״ג וְכוּ׳.** בִּקְבּוּץ עֲשָׂרָה דְּשֶׁלֹּא בִּזְמַנָּהּ בָּעֵי עֲשָׂרָה [וְעַיֵּן בְּמִבְאֵרִי (ה. ד״ה מגילה) דְּבְדִיעֲבַד אַף בְּיָחִיד יוֹצֵא, וְעַיֵּן לְקַמָּן סוֹף סִימָן תר״צ בְּמִשְׁנָה בְּרוּרָה (ס״ק סא, סו)] אָכֵן אֶפְשָׁר בְּקִבּוּץ עֲשָׂרָה, הוֹאִיל וְהוּא רַק מִשּׁוּם פִּרְסוּמֵי נִסָּא. וְעַיֵּן בְּרַ״ן (א. ד״ה מגילה) שֶׁמִּסְתַּפֵּק לְעִנְיַן בְּנֵי הַכְּפָרִים שֶׁמַּקְדִּימִין לִקְרוֹתָהּ, אִי מְחַיָּב לִקְרוֹתָהּ (לג) גַּם בַּלַּיְלָה אוֹ דַּי בִּקְרִיאָה דְּיוֹם, וּפָשׁוּט דְּהוּא הַדִּין לְעִנְיַן מָקְרֵי הַיָּם וְיוֹצֵא בְּשַׁיָּרָא, וּמִדִּבְרֵי הַטּוּר מַשְׁמַע קָצַת דְּצָרִיךְ לִקְרוֹת גַּם בַּלַּיְלָה. וְדַע עוֹד דְּהָא דְּהֵלְּוּ לְיוֹצֵא בְּשַׁיָּרָא אוֹ לְמָקְרֵי הַיָּם הוּא רַק לְעִנְיַן קְרִיאַת הַמְּגִלָּה, (לד) אֲבָל סְעֻדַת פּוּרִים וְכֵן מִשְׁלוֹחַ מָנוֹת וּמַתָּנוֹת לָאֶבְיוֹנִים, לֹא יְקַיֵּם אֶלָּא בִּזְמַנָּהּ: **(כא) אֲפִלּוּ מִתְּחִלַּת הַחֹדֶשׁ.** דִּכְתִיב (אסתר ט כב) 'וְהַחֹדֶשׁ אֲשֶׁר נָהְפַּךְ מִיָּגוֹן לְשִׂמְחָה' וְגוֹ': **(כב) חוֹזֵר וְקוֹרֵא אוֹתָהּ בְּיוֹם י״ד.** הַיְנוּ (לה) בְּבִרְכוֹתֶיהָ דְּהָא זְמַנָּהּ הִיא: **ח (כג) קוֹרֵא אוֹתָהּ בְּט״ו.** וּבְלֹא (לו) בְּרָכָה דִּכְבָר עָבַר עִקַּר זְמַנָּהּ, (לז) אֲבָל מט״ו וְאֵילָךְ לֹא יִקְרָא כְּלָל דִּכְתִיב (שם פסוק כז) 'וְלֹא יַעֲבֹר'. אִם טָעוּ וְקָרְאוּ הַפָּרָשִׁיוֹת וְהַמְּגִלָּה בַּאֲדָר רִאשׁוֹן (לח) צָרִיךְ לַחֲזֹר וְלִקְרוֹת בַּשֵּׁנִי:

א (א) **וְנָשִׁים.** וְאַף דְּהַקְּרִיאָה הִיא דָּבָר שֶׁהַזְּמַן גְּרָמָא, מִכָּל מָקוֹם חַיָּבוֹת (פ) שֶׁאַף הֵן הָיוּ בְּאוֹתוֹ הַנֵּס, דְּמִתְּחִלָּה הָיְתָה הַגְּזֵרָה גַּם עֲלֵיהֶם כְּדִכְתִיב בְּקֶרֶא (שם ג יג). וְלָכֵן צָרִיךְ הָאִישׁ לִקְרוֹתָהּ (ג) בְּבֵיתוֹ לִפְנֵי הַבְּתוּלוֹת וְהַמְּשָׁרְתוֹת, וּבְקָצָת מְקוֹמוֹת נוֹהֲגִין שֶׁהֵם הוֹלְכוֹת לְבֵית הַכְּנֶסֶת לְעֶזְרַת נָשִׁים לִשְׁמֹעַ הַקְּרִיאָה, (ג) אָכֵן צָרִיךְ עִיּוּן אֵיךְ יוֹצְאִין שָׁם נָשִׁים דְּאִי אֶפְשָׁר לִשְׁמֹעַ שָׁם כַּדִּין: **(ב) מְשֻׁחְרָרִים.** אֲבָל אֵינָם מְשֻׁחְרָרִים פְּטוּרִים (ד) דְּגְרִיעִי מִנָּשִׁים לְעִנְיַן זֶה. (ה) וְיֵשׁ אוֹמְרִים דַּאֲפִלּוּ אֵינָם מְשֻׁחְרָרִים חַיָּבִים: **(ג) אֶת הַקְּטַנִּים.** הַיְנוּ (ו) מִי שֶׁהִגִּיעַ לְמִצְוֹת חִנּוּךְ וְעַיֵּן לְקַמָּן בְּסָעִיף ו׳. וּכְיָון דְּגַם נָשִׁים חַיָּבוֹת פְּשׁוּט דְּגַם בְּקָטַנוֹת יֵשׁ בָּהֶן מִשּׁוּם מִצְוֹת חִנּוּךְ, וְעַיֵּן לְקַמָּן בְּסָעִיף ו׳: **ב (ד) יָצָא יְדֵי חוֹבָתוֹ.** וְצָרִיךְ שֶׁיְּכַוֵּן הַקּוֹרֵא לְהוֹצִיא וְהַשּׁוֹמֵעַ לָצֵאת, כְּדִין שְׁאָרֵי מִצְוֹת שֶׁאֶחָד מוֹצִיא חֲבֵרוֹ, וּכְדִלְקַמָּן בְּסִימָן תר״צ סָעִיף י״ד: **(ה) חֵרֵשׁ.** הַיְנוּ הַמְדַבֵּר וְאֵינוֹ שׁוֹמֵעַ כְּלָל, וְאַף עַל גַּב דִּבְעַלְמָא קָיְמָא לַן דְּאִם לֹא הִשְׁמִיעַ לְאָזְנוֹ יָצָא כִּדְלְעֵיל בְּסִימָן ס״ב (ס״ג), וְסִימָן קפ״ה (ס״ב), הָכָא לְעִנְיַן מְגִלָּה דְּהוּא מִשּׁוּם פִּרְסוּמֵי נִסָּא הֶחְמִירוּ (ו) בּוֹ יוֹתֵר דְּהַשְׁמָעָה לְאָזְנוֹ הוּא לְעִכּוּבָא, (ח) אִי נַמִי דְּחֵרֵשׁ גָּרַע טְפֵי שֶׁאֵינוֹ יָכוֹל לְהַשְׁמִיעַ לְאָזְנוֹ. וְעַיֵּן בְּשַׁעֲרֵי תְּשׁוּבָה (סק״ב) דְּדַוְקָא אִם הוּא חֵרֵשׁ גָּמוּר שֶׁאֵינוֹ שׁוֹמֵעַ כְּלָל, לְאַפּוֹקֵי אִם הוּא שׁוֹמֵעַ כְּשֶׁמְּדַבְּרִים לוֹ בְּקוֹל רָם. וְכָל זֶה הוּא לְדַעַת הַשֻּׁלְחָן עָרוּךְ, אֲבָל דַּעַת (ט) כַּמָּה אַחֲרוֹנִים דַּאֲפִלּוּ הוּא חֵרֵשׁ גָּמוּר יָצָא הַשּׁוֹמֵעַ מִמֶּנּוּ. וּמִכָּל מָקוֹם לְכַתְּחִלָּה, כְּגוֹלֵי עֶלְמָא מוֹדִים שֶׁלֹּא יַעֲמִידוּהוּ לְהוֹצִיא רַבִּים יְדֵי חוֹבָתָם. וְדַע דְּמִי שֶׁכָּבְדוּ אָזְנָיו, אוֹ שֶׁהוּא רָחוֹק מִן הַבֵּימָה וְאֵינוֹ יָכוֹל לִשְׁמֹעַ הֵיטֵב מִן הַקּוֹרֵא, יְזַהֵר לִקְרוֹת לְעַצְמוֹ מִמְּגִלָּה כְּשֵׁרָה, אוֹ עַל כָּל פָּנִים יֶאֱחֹז חֻמָּשׁ וְהַתֵּבוֹת שֶׁיֶּחְסַר לוֹ יֹאמַר תֵּכֶף מִן הַחֻמָּשׁ: (ו) **אוֹ קָטָן.** אַף עַל גַּב דְּקָטָן נָמֵי חַיָּב עַל כָּל פָּנִים מִדְּרַבָּנָן כִּדְלְעֵיל בְּסָעִיף א׳, אֲפִלּוּ הָכִי אֵינוֹ יָכוֹל לְהוֹצִיא אֶת הַגָּדוֹל, (י) דִּלְגַבֵּי קָטָן הָוֵי תְּרֵי דְּרַבָּנָן

בֵּאוּר הַלָּכָה

ז * יִקְרָאֶנָּה וְכוּ׳ בְּלֹא בְּרָכָה. עַיֵּן בְּטוּר כִּי יֵשׁ מֵהָרִאשׁוֹנִים דְּסָבְרִי, שֶׁהָאִידָּנָא דִּנְתְבַּטֵּל הַדִּין שֶׁבְּנֵי כְּפָרִים יְכוֹלִים לְהַקְדִּים, מִמֵּילָא אֵין קוֹרִין שֶׁלֹּא בִּי״ד בְּשׁוּם גְּוֹנָיו:

א * וְנָשִׁים. לְכְאוֹרָה אִם הִיא כִּבֵּר יָצְאָה יְדֵי חוֹבָתָהּ אֵין מוֹצִיאָה לְאִשָּׁה אַחֶרֶת, וְהוּא הַדִּין קָטָן לְאִשָּׁה אוֹ לְקָטָן אַחֵר (שְׁנִסְתַּפֵּק בָּזֶה אִם הֵם בִּכְלַל עֲרֵבוּת, דְּלֵימָא בְּהוּ גַּם כֵּן אַף שֶׁיָּצָא מוֹצִיא) [אֲשֶׁל אַבְרָהָם (סק״ד)]:

*** וַעֲבָדִים. עַיֵּן מִשְׁנָה בְּרוּרָה (סק״ב) דְּיֵשׁ אוֹמְרִים דַּאֲפִלּוּ אֵינָם מְשֻׁחְרָרִים חַיְּבִין, וְהוּא מִמָּגֵן אַבְרָהָם (סק״ב), וְאַף דְּהַגְרָ״א דָּחָה דִּבְרָיו הֵיינוּ רַק בְּדַעַת הַרְמַב״ם (פ״א ה״א) וּסְמַ״ג (הלכות מגילה), אֲבָל בְּבַעַל הַלָּכוֹת גְּדוֹלוֹת (סי׳ יט) הָלֵא מִבֹּאר לְהַדְיָא דְּגַם עֲבָדִים חַיְּבִין וְכֵן הָעָתִיקוּ בְּשִׁמּוֹ בְּתוֹסְפוֹת עֲרֵכִין (ג. ד״ה לאתויי נשים), אֶלָּא דְּאֵין חַיְּבִין רַק בִּשְׁמִיעָה וְלֹא בִּקְרִיאָה. וְדַע דְּלְהוֹצִיא אֲחֵרִים בְּוַדַּאי אֵין יְכוֹלִים לְכוֹלֵי עָלְמָא, דְּלַדַּעַת בַּעַל הַלָּכוֹת גְּדוֹלוֹת הָלֵא גַּבֵּי נָשִׁים אֵין מוֹצִיאוֹת אֲחֵרִים וּכְדִלְקַמָּיהּ, וְהוּא הַדִּין גַּבֵּי עֲבָדִים דִּדְיֵן אֶחָד לָהֶם, וּלְדַעַת הַגְּרָ״א וְרַבִּי אֱלִיָּהוּ מִזְרָחִי (בביאור לסמ״ג, הל׳ מגילה ד״ה חוץ מחרש) בְּפֹרוּשׁ הָרַמְבַּ״ם וְהַסְּמַ״ג הָלֵא פְּטוּרִין לְגַמְרֵי:**

*** אֶת הַקְּטַנִּים לִקְרוֹתָהּ. וְגַם בִּשְׁמִיעָה יְצָאוּ וּכְדִלְקַמָּיהּ בְּסָעִיף ו׳:**

ב * חֵרֵשׁ. מִלְּשׁוֹן הַשֻּׁלְחָן עָרוּךְ מַשְׁמַע דְּאֵינוֹ בַּר חִיּוּב כְּלָל אַף לִקְרוֹת לְעַצְמוֹ, אָכֵן מִפִּסְקַת בֵּית יוֹסֵף (ד״ה ומ״ש רבינו שדעת) שֶׁכָּתַב דְּמִשּׁוּם פִּרְסוּמֵי נִיסָּא הוּא, מַשְׁמַע לְכְאוֹרָה דְּהוּא רַק לְעִנְיַן לְהוֹצִיא אֲחֵרִים שֶׁהֵם פְּקִחִין צְרִיכִין לִשְׁמֹעַ הֵיטֵב מִן הַקּוֹרֵא, וְעַיֵּן בְּמִבְאֵרִי (ה. ד״ה מגילה) דְּבְדִיעֲבַד אַף בְּיָחִיד יוֹצֵא, וְעַיֵּן לְקַמָּן סוֹף סִימָן תר״צ בְּמִשְׁנָה בְּרוּרָה (ס״ק סא, סו)] אָכֵן עִקַּר הַדִּין שֶׁבְּנֵי כְּפָרִים שֶׁמַּקְדִּימִין לִקְרוֹתָהּ, אִי מְחַיָּב לִקְרוֹתָהּ (לג) גַּם בַּלַּיְלָה אוֹ דַּי בִּקְרִיאָה דְּיוֹם, וּפָשׁוּט דְּהוּא הַדִּין לְעִנְיַן מָקְרֵי הַיָּם וְיוֹצֵא בְּשַׁיָּרָא, וּמִדִּבְרֵי הַטּוּר מַשְׁמַע קָצַת דְּצָרִיךְ לִקְרוֹת גַּם בַּלַּיְלָה. וְדַע עוֹד דְּהָא דְּהֵלְּוּ לְיוֹצֵא בְּשַׁיָּרָא אוֹ לְמָקְרֵי הַיָּם הוּא רַק לְעִנְיַן קְרִיאַת הַמְּגִלָּה, (לד) אֲבָל סְעֻדַת פּוּרִים וְכֵן מִשְׁלוֹחַ מָנוֹת וּמַתָּנוֹת לָאֶבְיוֹנִים, לֹא יְקַיֵּם אֶלָּא בִּזְמַנָּהּ:

(כא) אֲפִלּוּ מִתְּחִלַּת הַחֹדֶשׁ. דִּכְתִיב (אסתר ט כב) 'וְהַחֹדֶשׁ אֲשֶׁר נָהְפַּךְ מִיָּגוֹן לְשִׂמְחָה' וְגוֹ': **(כב) חוֹזֵר וְקוֹרֵא אוֹתָהּ בְּיוֹם י״ד.** הַיְנוּ (לה) בְּבִרְכוֹתֶיהָ דְּהָא זְמַנָּהּ הִיא: **ח (כג) קוֹרֵא אוֹתָהּ בְּט״ו.** וּבְלֹא (לו) בְּרָכָה דִּכְבָר עָבַר עִקַּר זְמַנָּהּ, (לז) אֲבָל מט״ו וְאֵילָךְ לֹא יִקְרָא כְּלָל דִּכְתִיב (שם פסוק כז) 'וְלֹא יַעֲבֹר'. אִם טָעוּ וְקָרְאוּ הַפָּרָשִׁיוֹת וְהַמְּגִלָּה בַּאֲדָר רִאשׁוֹן (לח) צָרִיךְ לַחֲזֹר וְלִקְרוֹת בַּשֵּׁנִי:

שַׁעַר הַצִּיּוּן

ז (לג) וּבַלַּיְלָה דִּי בִּיחִידִי, וּלְמִחַר בְּעֶשְׂרוֹת בָּעֵי עֲשָׂרָה [שָׁם] (בר״ן): **(לד)** יַד אֶפְרַיִם עַיֵּן שָׁם: **(לה)** ט״ז (סק״ט) וּשְׁאָרֵי אַחֲרוֹנִים: **ח (לו)** פְּרִי חָדָשׁ וּמַטֵּה יְהוּדָה (סק״ט) וּנְהַר שָׁלוֹם (ד״ה ברמ״א) וּמָגֵן אַבְרָהָם (ס״ק יב), דְּלֹא כְּהַט״ז (שם), וְכֵן מְצַדֵּד הַפְּרִי מְגַדִּים (א״א ס״ק יב) לְמַעֲשֶׂה: **(לז)** פּוֹסְקִים בְּשֵׁם הַיְרוּשַׁלְמִי (פ״א ה״א): **(לח)** פּוֹסְקִים: **א (פ)** גְּמָרָא (ד.): **(ב)** מָגֵן אַבְרָהָם (סק״א) וּשְׁאָרֵי אַחֲרוֹנִים: **(ג)** פְּרִי מְגַדִּים (א״א סק״א): **(ד)** הַגְרָ״א, וְדַעְתּוֹ דְּכָאן לֹא

Mishna Brura Menukad © Copyright Oz Vehadar - עוז והדר
Sacred Text - If printed do not throw away, requires genizah

הִלְכוֹת מְגִלָּה סִימָן תרפט

הַשּׁוֹמֵעַ מִמָּנּוּ (ג) [ב] **לֹא יָצָא.** (ז) [ו]**וְיֵשׁ אוֹמְרִים שֶׁהַנָּשִׁים אֵינָם מוֹצִיאוֹת אֶת הָאֲנָשִׁים.** הַגָּהּ: וְיֵשׁ אוֹמְרִים (ח) אִם הָאִשָּׁה קוֹרְאָה (ג) לְעַצְמָהּ, מְבָרֶכֶת לִשְׁמֹעַ מְגִלָּה, שֶׁאֵינָהּ חַיֶּבֶת בְּקְרִיאָה (מרדכי פרק קמא דמגלה (ספ׳ תשפטנו):

ג (ט) [ז]**אַנְדְּרוֹגִינוֹס** (י) **מוֹצִיא מִינוֹ** (יא) **וְלֹא שֶׁאֵינוֹ מִינוֹ,** (יב) **טֻמְטוּם וּמִי שֶׁחֲצָיו עֶבֶד אֲפִלּוּ מִינוֹ** (ד״ה ד) **אֵינוֹ מוֹצִיא.** הַגָּהּ: (יג) יֵשׁ אוֹמְרִים דַּאֲפִלּוּ אֶת (ה) עַצְמוֹ אֵינוֹ מוֹצִיא, וְצָרִיךְ לִשְׁמֹעַ מֵאֲחֵרִים (בית יוסף ד״ה ומנדרוגינוס):

ד [ח]**הַשּׁוֹמֵעַ מְגִלָּה מִמִּי שֶׁהוּא מֻדָּר הֲנָאָה מִמֶּנּוּ** (יד) **יָצָא:** **ה** *[ט]**מָקוֹם שֶׁאֵין מִנְיָן, אִם אֶחָד יוֹדֵעַ וְהָאֲחֵרִים אֵינָם יוֹדְעִים אֶחָד פּוֹטֵר אֶת כֻּלָּם, וְאִם כֻּלָּם יוֹדְעִים כָּל אֶחָד קוֹרֵא** (ו) (טו) **לְעַצְמוֹ:**

שַׁעֲרֵי תְּשׁוּבָה

ב [ב] לֹא יָצָא. עַיִן בְּאֵר הֵיטֵב. וְעַיִן בְּשָׁבוּת יַעֲקֹב חֵלֶק (ג׳) [ב׳] סִימָן ל״ג שֶׁכָּתַב שָׁם שֶׁקָּשֶׁה לְהָקֵל כְּהַב״ח נָגֶד מִשְׁמָעוּת הָרִאשׁוֹנִים, וְעַיִן שָׁם שֶׁכָּתַב בְּאֶחָד שֶׁכָּבְדוּ אָזְנָיו מִשְּׁמֹעַ אֶלָּא אִם כֵּן שֶׁצּוֹעֲקִים מְאֹד בְּקוֹל רָם אֲז שׁוֹמֵעַ, וְקָרָא הַמְּגִלָּה לְפָנָיו הַצִּבּוּר בְּקוֹל בֵּינוֹנִי שֶׁנִּרְאֶה שֶׁהוּא עַצְמוֹ לֹא הִשְׁמִיעַ לְאָזְנוֹ, אַף עַל פִּי כֵן יָצְאוּ הַצִּבּוּר בִּקְרִיאָה זוֹ דְּחָרֵשׁ גָּמוּר לֹא הָוֵי כְּיָנִין שֶׁשּׁוֹמֵעַ אִם צוֹעֲקִים, כְּמוֹ שֶׁכָּתַב הָרֹא״שׁ בְּתְּשׁוּבָה כְּלָל פ״ה סִימָן (י״ב) [י״ג] וּבְסִימָנִים שָׁם, וּבְקִדּוּשׁ חֲדַשׁ הַלְּכוֹת גִּשְׁיָן סִימָן קכ״א (סק״ו) כָּתַב דְּאַף שֶׁאֵינוֹ שׁוֹמֵעַ רַק כְּשֶׁמְּדַבְּרִים עִמּוֹ בְּקוֹל רָם עַל יְדֵי מִין חֲצוֹצְרוֹת וְכַיּוֹצֵא בָּזֶה, מִכָּל מָקוֹם לֹא מִיקְרֵי חֵרֵשׁ. וְגַם אֵין לְחוּשׁ בְּשֶׁבֵּיל שֶׁלֹּא הִשְׁמִיעַ לְאָזְנוֹ, מִשּׁוּם דְּמוֹכֵח מִפְּתִירַת הַפּוֹסְקִים מִקְּרִיאַת שְׁמַע לְמְגִלָּה בְּמָקוֹם בְּבֵית יוֹסֵף (ד״ה ומ״ש רבינו שדעת) דְּיֵשׁ לְחוּשׁ בֵּין לֹא הִשְׁמִיעַ לְאָזְנוֹ לְחֵרֵשׁ, (ומה שֶׁכָּתְבוּ הַבֵּית יוֹסֵף (שם) וְהַב״ח (סי״ה) דְּחוּק מְאֹד) וְנִרְאֶה דְּדִוְקָא חֵרֵשׁ שֶׁאֵין רְאוּי לְהַשְׁמִיעַ לְאָזְנוֹ, וְכֵיוָן שֶׁשָּׁמַע מִמִּי שֶׁהוּא שֶׁאֵינוֹ חַיָּב בְּקְרִיאָתָהּ לֹא יָצָא, מַה שֶּׁאֵין כֵּן זֶה שֶׁיָּכוֹל לִשְׁמֹעַ עַל יְדֵי קוֹל רָם וְחַיָּב בְּקְרִיאָתָהּ גַּם הַשּׁוֹמְעִים מִמֶּנּוּ בְּקוֹל בֵּינוֹנִי יָצָא וְעַיִן שָׁם. וְנִרְאֶה דְּהוּא עַצְמוֹ יֵשׁ לוֹמַר גַּם כֵּן דְּיָצָא אַף עַל גַּב דְּלֹא הִשְׁמִיעַ לְאָזְנוֹ, דְּהָא מִכָּל מָקוֹם בַּר קְרִיאָה הוּא וְכֵיוָן שֶׁהוּא עַצְמוֹ הַקּוֹרֵא יָצָא יְדֵי חוֹבָתוֹ בְּקְרִיאָה אַף עַל פִּי שֶׁלֹּא הִשְׁמִיעַ לְאָזְנוֹ כְּמוֹ בְּקְרִיאַת שְׁמַע דְּקְרָא וְלֹא הִשְׁמִיעַ יָצָא, וּקְרִיאָה בְּשִׁמְיעַת אֲחֵרִים מִמֶּנּוּ דְּמֵי דְּאַף עַל גַּב דַּאֲחֵרִים שְׁמְעוּ וְהוּא לֹא שָׁמַע מִכָּל מָקוֹם יָצָא בְּקְרִיאָה שֶׁקָּרָא לְעַצְמוֹ, וְעַיִן לְעֵיל סִימָן ס״ב (סק״ג):

בַּאֵר הֵיטֵב

לְחִנּוּךְ מוֹצִיא נָשִׁים, וְקָטָן לְקָטָן וְאִשָּׁה לְאִשָּׁה, אֲלִיבָּא זוּטָא (סק״ו). וְעַיִן יַד אַהֲרֹן (הגה״ט): **ב** (ג) **לֹא יָצָא.** וּבַ״ח (סי״ה) פָּסַק דְּהַשּׁוֹמֵעַ מִן הַחֵרֵשׁ יָצָא בְּדִיעֲבַד, וְכֵן מִשְׁמַע בַּבֶּגְרָא (יט:): (ד) **לְעַצְמָהּ.** וּבְמִדְרָשׁ הַנֶּעְלָם רוּת (זהר חדש רות מז:) כָּתַב דְּלֹא תִּקְרָא לְעַצְמָהּ רַק תִּשְׁמַע מֵהָאֲנָשִׁים: **ג** (ז) **אֵינוֹ מוֹצִיא.** אֲפִלּוּ לְמַאן דְּאָמַר דְּנָשִׁים מוֹצִיאוֹת אֲנָשִׁים זֶה גָּרַע טָפֵי, עַיִן בֵּית יוֹסֵף (ד״ה ואנדרוגינוס): (ה) **עַצְמוֹ אֵינוֹ מוֹצִיא.** הַיְינוּ לְמַאן דְּאָמַר דְּנָשִׁים אֵין מוֹצִיאוֹת אֲנָשִׁים. בֵּית יוֹסֵף. וְהַבַּאֵר הֵיטֵב אֲשֶׁר לְפָנַי לֹא דָּק בְּכָךְ, עַיִן שָׁם: **ה** (ו) **לְעַצְמוֹ.** וְהַבַּ״ח (סי׳ תרצ ס״ט) כָּתַב בְּשֵׁם מַהֲרִי״ל (הל׳ פורים) בְּפִשְׁיטוּת דְּעַדִיף טָפֵי שֶׁיִּקְרָא אֶחָד לְכֻלָּם, וְכֵן דַּעַת הַמָּגֵן אַבְרָהָם (סק״י) מְשׁוּם בְּרֹב עָם הַדְרַת מֶלֶךְ

בֵּאוּר הֲלָכָה

לִשְׁמֹעַ מֵאִישׁ שֶׁשּׁוֹמֵעַ בְּאָזְנָיו דַּוְקָא, עַיִן שָׁם, מְשׁוּם דַּהֲלֹא אוֹתָן אֲחֵרִים יְכוֹלִין לִקְרוֹת לְעַצְמָן אוֹ לְהִשְׁתַּדֵּל שֶׁיּוֹצִיאָן אִישׁ אַחֵר שֶׁיֵּשׁ לוֹ חוּשׁ הַשְׁמִיעָה כְּמוֹתוֹ, אֲבָל לֹא לְפָטְרוֹ לְגַמְרֵי מִקְּרִיאָה עַל כָּל פָּנִים, [וַהֲלֹא אַף דִּבְעָלְמָא שָׁנִּשִׁים פְּטוּרוֹת מִמִּצְוַת עֲשֵׂה שֶׁהַזְּמַן גְּרָמָא, הָכָא חִיְּבוּ אוֹתָן מִפְּנֵי שֶׁאַף הֵן הָיוּ בְּאוֹתוֹ הַנֵּס, וְאַף חֵרְשִׁין הָיוּ בְּאוֹתוֹ הַנֵּס וְלֹא גְּרַע מֵהֶן] וְיֵשׁ בָּזֶה אֲרִיכוּת דְּבָרִים וְאֵין כָּאן מְקוֹמוֹ לְהַאֲרִיךְ. אֲכָן לְדִינָא אֵין נִפְקָא מִינָּהּ, דִּבְלָאו הָכִי הֲלֹא דַּעַת כַּמָּה רִאשׁוֹנִים הֶרְשָׁבָ״א (ברכות טו: ד״ה אמר רב יוסף) וְהָרִיא״ז (שלטי גבורים ו: אות ג) וְהָרַשְׁבַּ״ץ (שו״ת ח״ג סי׳ קיג) שֶׁגַּם לָאֲחֵרִים הוּא מוֹצִיא, וְכָל שֶׁכֵּן שֶׁהוּא בְּעַצְמוֹ בַּר חִיּוּבָא, וְגַם בָּרַמְבַּ״ם (שם ה״ב) יֵשׁ חִלּוּפֵי גִּרְסָאוֹת, וְכֵן הִסְכִּימוּ כַּמָּה אַחֲרוֹנִים כְּמוֹ שֶׁכָּתַבְנוּ בְּמִשְׁנָה בְּרוּרָה (סק״ה), וְעַל כֵּן חֵרֵשׁ לְעַצְמוֹ בְּוַדַּאי מֻחְזָק לִקְרוֹת בְּעַצְמוֹ בֵּין שֶׁאֵינוֹ שׁוֹמֵעַ, וְאַף אִם יַקְרִיבֶנּוּ בְּלֹא טָעֲמִים גַּם כֵּן אֵין קְפִידָא. וּלְשׁוֹן רִיא״ז קָשֶׁה קְצָת שֶׁכָּתַב דְּיָכוֹל לִקְרוֹת לְכַתְּחִלָּה לְעַצְמוֹ, מַאי לְשׁוֹן יָכוֹל בָּזֶה דַּהֲלֹא לְכַאוֹרָה מֻחְזָק לַעֲשׂוֹת כֵּן:

ה * **מָקוֹם שֶׁאֵין מִנְיָן. דִּבְמָקוֹם שֶׁיֵּשׁ מִנְיָן מֻחְזָק לַחֲזֹר אֶחָד אֶחָד מִנְיָן כְּדִלְקַמָּן** בְּסִימָן תר״צ סָעִיף י״ח:

מִשְׁנָה בְּרוּרָה

(רוֹצֶה לוֹמַר דְּעָצָם קְרִיאַת הַמְּגִלָּה הָוֵי רַק מִדִּבְרֵי סוֹפְרִים וְחִיּוּבוֹ שֶׁל קָטָן הָוֵי גַּם כֵּן רַק מִדְּרַבָּנָן בְּכָל הַמְּצוֹת) מַה שֶּׁאֵין כֵּן גְּדוֹל הָוֵי חַד דְּרַבָּנָן, (יט) וְלֹא אָתֵי תְּרֵי דְּרַבָּנָן וּמַפְּיק חַד דְּרַבָּנָן. וְהִנֵּה לְעֵיל בְּסִימָן תרע״ה סָעִיף ג׳, הֵבִיא הַמַּחֲבֹר דְּיֵשׁ מִי שֶׁמַּכְשִׁיר בְּקָטָן שֶׁהִגִּיעַ לְחִנּוּךְ שֶׁיָּכוֹל לְהוֹצִיא אֲחֵרִים בְּהַדְלָקַתּוֹ, (יט) וְהוּא הַדִּין לְעִנְיַן קְרִיאַת הַמְּגִלָּה, וְעַיִן בְּעִקְּרֵי דִּינִים (סי׳ לו אות א) שֶׁכָּתַב בְּשֵׁם סָמָא דְּחַיֵּי (סי׳ טז), דִּבְמָקוֹם הַדְּחַק כְּשֶׁאֵין שָׁם אֲנָשִׁים בְּקִיאִים בְּמִקְרָא מְגִלָּה, יָכוֹל לְהוֹצִיאָם קָטָן שֶׁהִגִּיעַ לְחִנּוּךְ: (ז) **וְיֵשׁ אוֹמְרִים שֶׁהַנָּשִׁים אֵינָם מוֹצִיאוֹת וְכוּ׳.** וְלֹא דָּמֵי לְגַר חֲנֻכָּה (יג) דְּשָׁאנֵי מְגִלָּה דְּהָוֵי כְּמוֹ קְרִיאַת הַתּוֹרָה וּפְסוּלָה מִפְּנֵי כְּבוֹד הַצִּבּוּר, וְלָכֵן אֲפִלּוּ לְיָחִיד אֵינָהּ מוֹצִיאָה מִשּׁוּם לֹא פְלוּג, וְגַם (יד) דְּאָפְשָׁר דְּאִשָּׁה אֵינָהּ חַיֶּבֶת בְּקְרִיאָה רַק לִשְׁמֹעַ וּכְדִלְקַמָּה, וּמִקְּרֵי דְּאֵינָהּ מְחֻיֶּבֶת בַּדָּבָר לְגַבֵּי אִישׁ, אֲבָל אִשָּׁה מוֹצִיאָה (טו) אֶת חֲבֶרְתָּהּ: (ח) **אִם הָאִשָּׁה קוֹרְאָה וְכוּ׳.** וְעַיִן בְּמָגֵן אַבְרָהָם (סק״ז) שֶׁמְּצַדֵּד דְּלֹא תִּקְרָא לְעַצְמָהּ כְּלָל רַק תִּשְׁמַע מֵהָאֲנָשִׁים. וְכָל זֶה בְּיֵשׁ לָהּ מִי שֶׁיִּקְרָא לְפָנֶיהָ תִּקְרָא הִיא לְעַצְמָהּ בְּמְגִלָּה כְּשָׁרָה, וּמְבָרֶכֶת אֲשֶׁר קִדְּשָׁנוּ בְּמִצְוֹתָיו וְצִוָּנוּ לִשְׁמֹעַ מִקְרָא מְגִלָּה [חַיֵּי אָדָם (כלל קנה סי״א)]: **ג** (ט) **אַנְדְּרוֹגִינוֹס.** יֵשׁ לוֹ (יז) זְכָרוּת וְנְקֵבוּת: (י) **מוֹצִיא מִינוֹ.** דְּאִם זֶה זָכָר גַּם זֶה זָכָר וְאִם זוֹ נְקֵבָה גַּם זוֹ נְקֵבָה, וְאִם נִסְבַּר דְּהוּא בְּרִיָּה בִּפְנֵי עַצְמוֹ גַּם הַשְּׁנֵי בְּרִיָּה בִּפְנֵי עַצְמוֹ הוּא: (יא) **וְלֹא שֶׁאֵינוֹ מִינוֹ.** דְּשָׁמָא זֶה נְקֵבָה וְהַשֵּׁנִי הוּא זָכָר, וַאֲפִלּוּ לְמַאן דְּאָמַר דְּנָשִׁים מוֹצִיאוֹת הָאֲנָשִׁים זֶה גָּרַע טָפֵי (יח) דְּבָעֵינַן שֶׁהַמּוֹצִיא אֶת אֲחֵרִים יִהְיֶה נָכֹר אִם הוּא אִישׁ אוֹ אִשָּׁה: (יב) **טֻמְטוּם וְכוּ׳ אֲפִלּוּ מִינוֹ אֵינוֹ מוֹצִיא.** דְּשָׁמָא זֶה זָכָר וְזֶה נְקֵבָה [מַה שֶּׁאֵין כֵּן אַנְדְּרוֹגִינוֹס כֻּלָּן שָׁוִין בְּמִינָן], וְכֵן מִי שֶׁחֲצָיו עֶבֶד (יט) לֹא אָתֵי צַד עַבְדוּת דִּידֵהּ וּמַפִּיק לְהָאַחֵר שֶׁיֵּשׁ בּוֹ צַד חֵרוּת: (יג) **יֵשׁ אוֹמְרִים דַּאֲפִלּוּ אֶת עַצְמוֹ וְכוּ׳.** זֶה לֹא קָאֵי אַטֻּמְטוּם רַק אַחֲצָיו עֶבֶד וְחֲצָיו בֶּן חוֹרִין וּמְשׁוּם דְּלֹא אָתֵי צַד עַבְדוּת דִּידֵהּ וּמַפִּיק צַד חֵרוּת דִּידֵהּ, וְכָל זֶה דַּוְקָא לַדֵּעָה הַסּוֹבֶרֶת דְּנָשִׁים אֵין מוֹצִיאוֹת הָאֲנָשִׁים וְעֶבֶד דּוֹמֶה לְאִשָּׁה: **ד** (יד) **יָצָא.** דְּמִצְוֹת (כ) לָאו לַהֲנוֹת נִתְּנוּ וְלֹא מִקְּרֵי הֲנָאָה, וְעַיִן לְעֵיל סִימָן תקפ״ט סָעִיף ז׳ דְּשָׁיְךָ לְעִנְיָנֵנוּ: **ה** (טו) **לְעַצְמוֹ.** דְּאֵין הַיָּחִיד מוֹצִיא חֲבֵרוֹ אֶלָּא בְּעֲשָׂרָה, וְלֹא דָּמֵי לְשׁוֹפָר (כא) דִּקְרִיאַת הַמְּגִלָּה הָוֵי כְּמוֹ תְּפִלָּה דְּבָעֵינַן עֲשָׂרָה דַּוְקָא. וְהִנֵּה הַפְּרִי חָדָשׁ כָּתַב דְּכָל זֶה הוּא רַק לְעִנְיַן לַכַּתְּחִלָּה (כב) אֲבָל בְּדִיעֲבַד אִם נִתְכַּוְּנוּ לִפְטֹר חֲבֵרוֹ יָצְאוּ אַף עַל פִּי שֶׁכֻּלָּם יוֹדְעִים. וּבְמָגֵן אַבְרָהָם (סק״י) מְצַדֵּד עוֹד דַּאֲפִלּוּ לְכַתְּחִלָּה עָדִיף שֶׁיִּקְרָא אֶחָד לְכֻלָּן מִשּׁוּם בְּרֹב עָם הַדְרַת מֶלֶךְ, אָמְנָם בְּאֵלִיָּה רַבָּה (ס״ק יא) וּבְמַטֵּה יְהוּדָה (סק״ה) דַּעְתָּם כְּהַשֻּׁלְחָן עָרוּךְ דְּכָל אֶחָד יִקְרָא

שַׁעַר הַצִּיּוּן

(יט) וְלֹא דָּמֵי לְמָה שֶׁכָּתוּב בְּסוֹף סִימָן (קפ״ז) [קפ״ו] (ס״ב), דְּהָתָם יָכוֹל הַקָּטָן לָאֱכֹל כְּדֵי שָׂבְעוֹ לְהָבִיא עַצְמוֹ לִידֵי חִיּוּב דְּרַבָּנָן וְהָוֵי נַמִּי חַד דְּרַבָּנָן [מַגֵּן אַבְרָהָם (שם)], וְכֵן כָּתַב הַגְּרִ״א לְעֵיל בְּסִימָן תרע״ה (ס״ג) עַיִן שָׁם. אֲכָן שְׁאָרֵי אַחֲרוֹנִים יִשְׁבוּ דַּעַת הַמְּחַבֵּר שֶׁהִשְׁמִיט כָּאן דַּעַת בַּעַל הָעֲשׂוּר (הל׳ חנוכה ח״ב קטז.) שֶׁהִתְעַתִּיקוּ גַּבֵּי חֲנֻכָּה (סי׳ תרעה ס״ג), דִּבְמְגִלָּה לֹא רָצָה לִסְמֹךְ עָלָיו. עַיִן אֵלִיָּה רַבָּה (סק״ט) וְחֶמְדַּ מֹשֶׁה (סק״ג) וּשְׁאָרֵי אַחֲרוֹנִים: **(יג)** מָגֵן אַבְרָהָם (סק״ה): **(יל)** הַגְּרִ״א: **(מו) אֲבָל לְנָשִׁים רַבּוֹת אֵין הָאִשָּׁה מוֹצִיאָן דְּזִילָא בְּהוּ מִלְּתָא** [קָרְבַּן נְתַנְאֵל (פ״א סי׳ ד אות מ) בְּשֵׁם הַתּוֹסָפוֹת (סוכה לח. ד״ה באשתו)]: **(מז) וְהַדִּין עִמּוֹ,** אֶחָד, דְּלְהַדָּעָה רִאשׁוֹנָה דְּהִיא הָעִקָּרִית הַנָּשִׁים חַיָּבוֹת בְּקְרִיאָה, וְאַף אִם נִפְסַק שְׁאֵינָן מוֹצִיאוֹת לַאֲנָשִׁים עַל כָּל פָּנִים

Mishna Brura Menukad © Copyright Oz Vehadar - עוז והדר
Sacred Text - If printed do not throw away, requires genizah